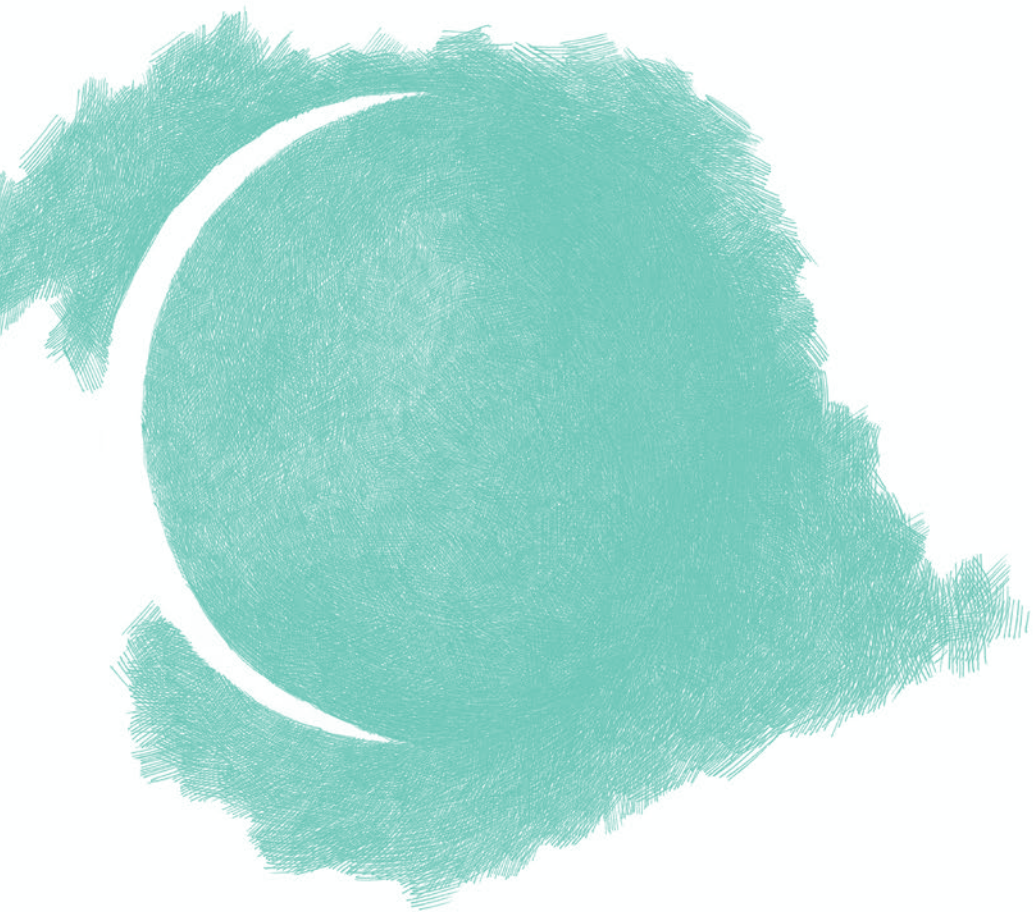

Susanne Leisegang

Slaapwel,

**lieve
vriendin**

Inhoud

7	Proloog
9	Avondbeschouwingen
179	Epiloog
181	Nuttige tips
184	Dankwoord

Leisegang, Susanne
Slaapwel, lieve vriendin
© 2017 Davidsfonds / WPG Uitgevers België nv, Mechelsesteenweg 203, B-2018 Antwerpen
en Susanne Leisegang
Gemaakt onder licentie van Davidsfonds. 'Davidsfonds' is het geregistreerde merk van
Davidsfonds vzw, met maatschappelijke zetel te 3000 Leuven, Quinten Metsysplein 12.
www.davidsfondsuitgeverij.be
www.facebook.com/davidsfondsuitgeverij
info@davidsfondsuitgeverij.be

Vormgeving: Peter Frison
Redactie: Koen Driessens
Illustraties: Cil Buscher

D/2016/..../.
ISBN 978 90 5908 855 9
NUR 204

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd – op enige manier –
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Proloog

Carine en ik waren (en zijn) dikke vriendinnen.

Zij een oogarts en chirurg, ik een pedagoge met kunstzinnige allures. Zij nauwgezet en punctueel, ik een losgeslagen bon vivant. Op skireis deelden we een kamer: aan haar kant was alles netjes geordend en verpakt, mijn kant was een puinhoop waar ik telkens het nodige uit viste. Bij haar stond alles op punt, bij mij alles op losse schroeven. Wij konden niet meer verschillend zijn, maar toch vertoefden we graag in elkaars gezelschap. Het was kanker die geen verschil meer maakte tussen ons en zo versmolten wij tot twee vriendinnen in ons verzet tegen de ziekte.

Carine en ik werden maatjes toen zij de diagnose borstkanker kreeg. Daarvoor hadden we slechts zijdelings notie van elkaar genomen. We kwamen elkaar wel eens tegen op feestjes van gemeenschappelijke vrienden en ik vond haar interessant, maar pas toen we kankerpatiënt werden, heb ik mij manifest naast haar gezet en werden we vriendinnen die ervaringen, wandelingen en reizen deelden. Niet dat we elkaars deur plat liepen. Zij noch ik beschouwde de ziekte als een essentieel onderdeel van ons leven. Tot de ziekte haar een tweede maal trof, en mij iets later ook. Opnieuw kwamen we het te boven, ieder voor zich.

In oktober 2015 sloeg bij Carine voor de derde keer de bom in, maar dan van een ongekend kaliber. Dat het zeer ernstig was, was meteen duidelijk. Vanaf toen ben ik haar beginnen schrijven. Zomaar elke avond, het werd een vast avondritueel tussen ons. Ik schreef vlak voor het slapengaan, zij las mijn beschouwingen in bed. Even later bleek ook bij mij de kanker weer actief en waren we weer in hetzelfde bedje ziek. De chemo's werden onze tankbeurten, we kregen zelfs enkele weken op dezelfde dag dezelfde producten in ons lijf gepompt. Vanaf toen kregen onze dagelijkse 'avondbeschouwingen' een andere dimensie. Wij werden maatjes in het overleven. Wij lachten en weenden, hoopten en wanhoopten, spraken elkaar moed in en wisselden tips uit, en uiteindelijk leefden we samen naar het afscheid toe. Gedurende acht maanden schreef ik haar elke avond, tot de laatste dag. Carine overleed op 14 juni 2016.

Maar zij en ik hadden een plan: lotgenoten en hun vrienden en familie troosten en bemoedigen in hun overlevingsstrijd. Kanker is een fucking ziekte die iedereen kan overkomen, maar hoe je ermee omgaat beslis je nog altijd zelf. Daarom besloten

wij om onze avondbeschouwingen met jullie te delen. Dit boek is ons laatste gezamenlijke wapenfeit: lees het, geef het door, beveel het aan... Het komt onze lotgenoten ten goede. De opbrengst van de verkoop gaat naar een goed doel dat ondersteuning biedt aan kankerpatiënten, op uitdrukkelijke wens van Carine en mij.

‘Vind je het goed zo, Carine?’

‘Ja!’

‘Ga je nog lang op mijn schouder zitten?’

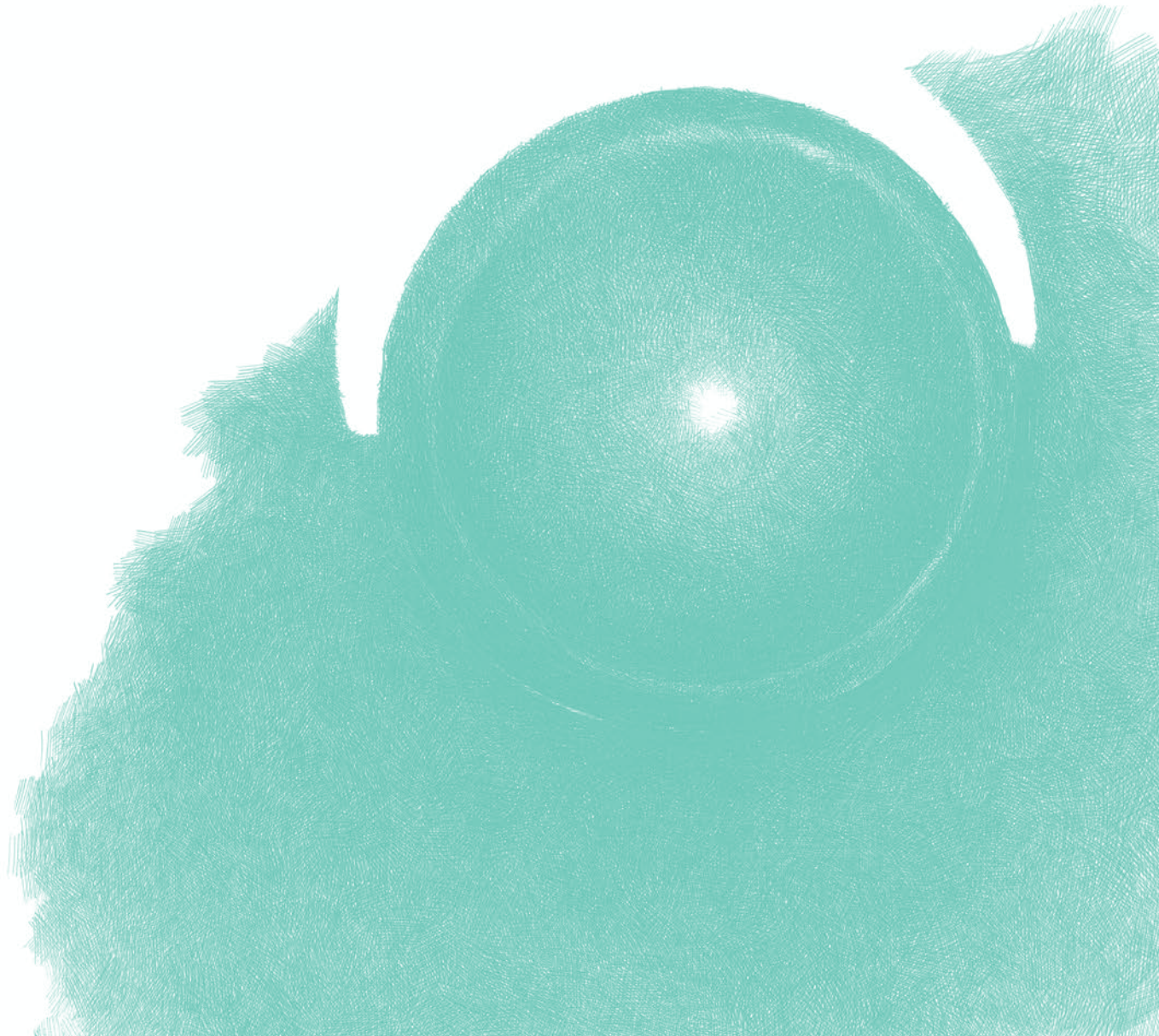
‘Zolang je wilt.’

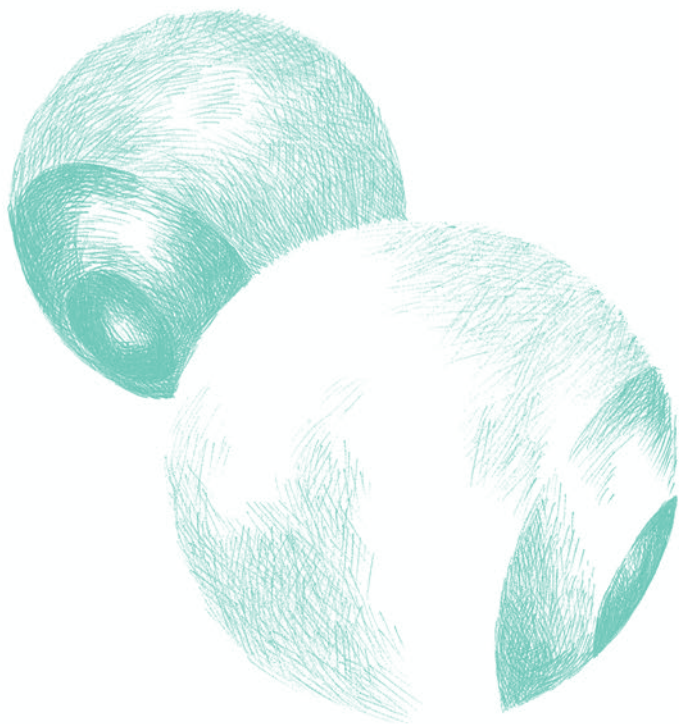
‘Oké!’

Maatje, ik mis je!

Susanne Leisegang

Avondbeschouwingen

16 oktober 2015

Lieve, lieve Carine,

Dit is wel zeer slecht nieuws... godverdedommenonedjuu!

De 'vage problemen' in je rug, waarvan je vertelde dat ze je beletten om zelfs maar korte afstanden te wandelen, hebben dus weer veel ernstigere redenen dan je jezelf toestond om te voelen.

O, ik hoop met alle duimen van de wereld dat het gezwel niet kwaadaardig is.

Dat is perfect mogelijk, maar wij, ex-kankerpatiënten, zitten volgens de statistieken natuurlijk in de marge van de 'hervallers'.

Wat jammer dat je niet mee naar Cuba kunt reizen. En skiën is vanuit de huidige optiek natuurlijk ook even niet aan de orde.

Ik wil je graag komen bezoeken, in het ziekenhuis of thuis, en je soigneren met verse soep en liefdevolle aanwezigheid. Ik ben trouwens goed in troosten, zeker als het om een dierbare vriendin gaat. Ik ga dus uitzoeken waar ik je kan vinden, en dan zal ik wel zien of je mij in je buurt wilt hebben.

Carineke toch, ook als de onderzoeken uitwijzen dat het allemaal meevalt, lijkt de beslissing onafwendbaar om het rustiger aan te doen. Je lijf vraagt het, en elke balans wijst uit dat het lijf uiteindelijk de baas is.

Goeie moed, lieve vriendin.

Ik ga waken over jou, want wij zijn hier nog lang niet klaar.

Liefs

23 oktober 2015

Lieve Carine,

De juiste woorden vinden is onmogelijk, ze verbleken toch allemaal ten aanzien van het onherroepelijke.

Eergisteren zaten we nog samen en koesterden we hoop. Hoop die nu wel erg brutaal aan diggelen ligt. Plots zakt de grond onder je voeten weg en moet je 'eindig' gaan denken?

Mijn diepe medevoelen gaat ook uit naar je broer en zus, de kinderen en jullie ouders. Waarmee kun je elkaar nog troosten als het verdikt zo ultiem is?

Carineke, ziek geweest zijn heeft ons dichter bij elkaar gebracht. Maar dat hadden we niet nodig om spontaan te voelen dat het klikte tussen ons. Elkaar moed geven en niets uit de weg gaan – ook niet de mogelijkheid dat het wel eens echt gedaan zou kunnen zijn met deze ziekte in het lijf – het waren en zijn thema's die we niet meden... Toch voelt het nu als een voorhamer die in een klap een einde maakt aan alles wat we hoopten – al hebben we onszelf nooit iets wijsgemaakt.

Voor de tijd die komt, willen Frank en ik nabij zijn. Maakt niet uit hoe en wat, maar jullie kunnen op onze ondersteuning en vriendschap rekenen. Niets moet, alles mag, dag en nacht.

26 oktober 2015

Lieve Carine,

'In een rondvraag geeft de Vlaming aan 'dat hij meer tijd wil hebben voor wat echt belangrijk is', hoor ik net op de radio. Daarmee is 'de Vlaming' eigenlijk wel wijs, want hij beseft dat we ons maar al te vaak bezighouden met futiliteiten. Wij weten dat natuurlijk, ook al zondigen we voortdurend.

Pas als we geconfronteerd worden met onze eigen eindigheid (of die van een dierbare) beslissen we: 'Vanaf nu doe ik alleen nog dat wat me goed doet en waar ik goesting in heb, al de rest kan de boom in.' Het zij zo en het is zeker niet te laat. Geen enkel inzicht is te laat.

Jij moet nu gaan voor alles wat je graag hebt...

Wil je reizen, dan reis je.

Wil je met vrienden samenzitten, dan zeg je dat aan je vrienden – ze zullen er graag bijzijn.

Wil je samen wenen en lachen, dan zal er samen worden geweend en gelachen.

Wil je stilte, dan zal het stil zijn.

Vanaf nu zal alles zo puur zijn en zo eerlijk, dat er geen twijfel meer zal opkomen over waar het echt om gaat. De kracht van het nu is nooit zo sterk geweest en dat is goed.

Ik ga nu slapen. Slapen is heerlijk... ook al hebben we daar een paar pilletjes voor nodig. Maakt niet uit!

Hartegroet,

Susanne

Avondbeschouwing 27 oktober 2015

Carineke, je bent ziek. 'De ratten' knagen aan je lijf. De ratten van de familie Kanker, en ik haat ze.

Maar jou heb ik lief,
je bent mijn vriendin,
wat het volstrekt normaal maakt,
dat liefhebben.

Maar de ratten in je lijf
die zijn niet normaal, omdat ze er niet horen te zijn. Vind ik en wij en iedereen.

Zeg dat maar eens tegen een oprukkende plaag – het zal weinig helpen.

Wat helpt dan wel?

Hopen op een kans, zoals bij de lotto misschien?

Maar op de Lotto spelen we niet – te weinig kans op winst.

Een wonder dan?

Een tovertruc?

Of een nieuwe uitvinding?

Het mag ook een foute diagnose zijn.

xxx

Susanne

Avondbeschouwing 28 oktober 2015

Straks de spannende cliffhanger voor wat je te wachten staat. Wie wil nu meedoen in deze fucking soap, getiteld 'Kanker'?

Op dit moment nog te veel mensen, zo blijkt. En ze willen allemaal getroost worden.

Let op dat je die kar niet ook nog trekt, lieve vriendin. Vanaf nu moet jij niet meer de locomotief zijn.

Wie mee wil reizen met jou, moet zelf maar de sporen leggen.

En de *phone* mag uit (behalve voor wie je echt bereikbaar wil zijn).

Dat is allemaal ongecompliceerd, Carineke, en wie er een probleem mee heeft... heeft zelf een probleem.

De ziekte heeft je in haar greep, maar je zult haar nooit zijn. Dat is ons credo!
Beslis ik op dit vroege uur...

Avondbeschouwing 29 oktober 2015

Wat een prachtige herfstdag was het vandaag!

Het zonlicht dat zich weerspiegelt in het kleurige bladerdak van de bomen. Vogels die fluiten alsof ze nu al de volgende gezinsuitbreiding plannen. En nog steeds een mug of drie in huis.

Ik heb vandaag een zwart-wit dwergkonijntje gevonden! Het huppelde op de parking van Kruiskesberg, gewoon zomaar, in het struikgewas. Het was een tam konijn, wellicht gedumpt door een eigenaar die vond dat het te veel 'keutelde'. Dus ving ik het en bracht ik het mee naar huis. Een collega adopteerde het en doopte het 'Dirkske'. Weer iemand gered – een diertje weliswaar, maar toch.

Ik red graag.

Als kind al redde ik steeds de kamerplanten die mijn moeder zo nu en dan kocht. Want haar planten moesten het altijd zonder water bij haar uitzingen – tot ze op sterven na dood waren. Ik nam de bijna dode planten altijd mee naar mijn kamertje. Bij mij was er maar één optie: 'Groei en bloei!' Het straffe is dat het me meestal ook echt lukte.

'Groene vingers heeft ze, maar zeker niet van ons', zeiden mijn ouders weleens. Het was een van de weinige complimenten die ze niet konden ontkennen.

Ik red graag, allicht omdat ik mezelf anders reddeloos voel, met momenten. Carineke, jij was vandaag in het UZA. Vermoedelijk heb je dezelfde sombere vooruitzichten gehoord die je gisteren ook al te horen kreeg... Als jij een plantje

was, dan zou ik je meenemen naar mijn kamertje, en dan zou er opnieuw maar één optie zijn: 'Groei en bloei!'

Maar wij zijn geen plantjes. Bij ons komt er veel meer bij kijken – onder andere het besef dat je elkaar niet kunt redden.

Ik red graag, en als dat niet kan
dan maken we er maar stervend het beste van,
zoals iedereen.

30 oktober 2015

HK = Heelkunde
of Hoe Kan dat nu
en Hoe Komt het dat

vraag dat niet
en denk niet na
het kan en komt
zoals het wil
het heeft geen reden nodig

hoe ziet de wereld eruit zo zonder verre toekomst
het gewaad dat wij haar het liefste zagen dragen
een beetje naakt, dat wel

hoe voelt de tijd
zo zonder 'ooit als'
of 'later zal'
de oneindigheid waarmee wij haar het liefst bevragen
ze voelt naar nu, en niet meer later

wie ben ik
zo zonder 'oud gaan worden'
dat wilden we toch, ook al willen we het niet zijn

maar de vrienden voor het leven
dat blijft
voor altijd

xxx
Susanne

Avondbeschouwing 31 oktober 2015

Men zou zich kunnen afvragen wat de zin van het leven is.
Kosmisch gezien stevent de hele mensheid immers in een tienduizendste
nanoseconde (of zoiets) af op haar ondergang.
Maar Boeddha zei eens: 'Jijzelf, zoveel als gelijk wie in het heelal, verdient jouw
liefde en affectie.'
Stel dat dat de zin is van het leven?

Naargelang waar je toevallig geboren wordt, zal die 'zin' met God, Allah, Jahwe,
karma of in het beste geval met Liefde omschreven worden.

'Liefde
is alles wat ik wil
niet morgen maar vandaag
today, maintenant, heute nog verdomme!'
(Raymond van het Groenewoud)

Zo eenvoudig kan het zijn.
Elk mens wil liefde en zou door minstens één ander mens liefgehad moeten
worden.
Jou hebben veel mensen lief, en ik ben er een van.
Voilà: de zin van het leven. De rest is redelijk bijkomstig.

xxx
Susanne

Avondbeschouwing 1 november 2015

ik jaag de slechte dromen weg
en dek je onder

ik waak aan je bed en adem met je mee
in en uit
in en uit

ik jaag de slechte dromen weg
en dek je onder
ik adem met je mee
in en uit

in en uit
en in en uit

ik waak aan je bed en fluister nu en dan
goed slapen
Carineke vriendinneke

ik jaag de slechte dromen weg
ik jaag ze allemaal weg
en adem met je mee
in en uit
in en uit
en in en uit
en in en uit

en fluister nu en dan
slaap zacht

xxx
Susanne

Avondbeschouwing 2 november 2015

Vandaag moest je de longbiopsie ondergaan en ik dacht voortdurend aan jou.

Marij was in de voormiddag langsgekomen om de WhatsApp-functie op mijn
telefoon te herstellen, want die was drie dagen geleden plots uitgevallen. Op dat
gebied is zij een heldin, want het kostte haar al haar digitale vindingrijkheid om het
probleem op te lossen. Ik ben op dat gebied een analfabeet en kon haar alleen maar
met thee en koffie ondersteunen. Maar het lukte haar, leve Marij!

Ik hoorde van haar dat je veel pijn hebt. Ik voel dan woede in me opkomen. Woede
over die verdomde rotkanker in je lijf die zich als een vieze parasiet volvreet met
jouw cellen. Ik heb de k

...
Sorry, ineens was mijn avondbeschouwing verzonden...

Dus, ik heb de kankerletsels bij mij altijd omschreven als 'de kanker' of 'de ziekte',
nooit als 'mijn kanker' of 'mijn ziekte'. Het is nooit van mij geweest en ik was er
flagrant tegen. Als ik dan mensen hoorde spreken over 'hun' kanker, kreeg ik het

nogal snel op mijn heupen. Tenslotte is het niet zoals een kapsel dat je kiest of de kleur van een trui die je koopt. Kanker lijkt in niets op jezelf. Kanker is nooit een keuze – precies daarom is het ook zo ‘kwaadaardig’.

Het is hetzelfde als de neonazi’s in een samenleving: agressief, ongenueanceerd, lelijk en gevaarlijk. Met tolerantie kom je dan nergens. Telkens als er acht jaar geleden een chemo door mijn aderen vloeide, concentreerde ik mij op wat die vloeistof moest vernietigen, ook al waren er de onvermijdelijke *collateral damages*. Voor een keer was ik het eens met het ongenueanceerde bombardement op alles waar de ziekte greep op had. De kanker moest kapot of minstens in de gevangenis.

Bij jou is die wegens probate terughoudendheid te vroeg uit zijn gevangenschap ontslagen en gelijk weer recidief. Zo jammer dat we hem niet kunnen opwachten achter een hoekje, om hem vervolgens danig de stuipen op het lijf te jagen, zodat hij nooit meer durft terug te komen.

Nu hebben we als enige weerbaarheid onze gedachten en liefde voor jou. Maar dat is natuurlijk ook niet te onderschatten.

Carineke, het allerbelangrijkste is nu dat je minder pijn moet lijden. Laat je desnoods een pijnpomp implanten (als dat mogelijk is?). En als je de omgeving in Augustinus aangename vindt, dan is dat ook de beste plek om je te laten behandelen.

Dat doet me denken aan die keer dat ik met je mee ging naar een chemo. ‘Wat?! Plastic bekertjes om koffie uit te drinken? Koffie moet in een porseleinen tas en ik ga die nu voor ons beneden halen!’ Weet je nog?

Houd me op de hoogte, als je kunt (anders hoor ik het wel via je broer of vrienden). En als je wilt dat ik eens met je meega, dan weet je dat ik dat direct zal doen.

xxx
Susanne

Avondbeschouwing 3 november 2015

Carineke, lieve vriendin, weet je hoe ze dat zeggen in het Duits: altijd weer pech hebben?

Die Arschkarte ziehen.

Kom je na een klaplong ook nog terecht in een – godbetert – vierpersoonskamer met dementerende sukkelaars die hun infusen uittrekken en hun kasten uitladen.

Zolang ze die kasten maar niet verwarren met de wc... Hopelijk ben je er al buiten terwijl ik dit schrijf.

Het neerpennen van een avondbeschouwing elke dag roept een hoop herinneringen op. En wat *die Arschkarte* betreft... Ik beschik helaas ook over het talent juist die kaart uit de stapel te trekken. Dan denk ik soms: ‘Mijn biografie is zo absurd dat ik ze nooit mag schrijven, want ik vind ze zelf volkomen ongeloofwaardig.’

Nu al twintig jaar geleden werd ik in het totaal zeven keer aan mijn linkerbeen geopereerd wegens een foute diagnose, met als gevolg een compartimentsyndroom. Men dacht aanvankelijk dat het een trombose was. Dus kreeg ik volle bak heparine intraveneus, tot ik mijn voet en onderbeen niet meer voelde.

Oeps, toch geen trombose. En, oei, dat been lijkt op een ballon met vijf tenen. En, tja, dan maar een fasciotomie langs beide kanten van knie tot enkel. Huid en spieren slonken als boter in de zon, en oeps – alweer – te weinig huid. Die ging men oogsten uit mijn bil om ze te verplanten naar de kuit.

Na de vijfde operatie (dus nog twee te gaan) belandde ik op ‘plastische chirurgie’, de laatste afdeling die nog niet naar Gasthuisberg was verhuist en zich in het oude ziekenhuis van Leuven bevond. Op (jawel) een vierpersoonskamer. Naast mij lag een vrouw die ‘wel vier kilo vet uit haar buik had laten wegzuigen’ en er maar over bleef zeuren. Tegenover mij een vrouw die een hoop drains in haar schedel had steken en naast haar een bulldozer die dag en nacht riep: ‘Zuuuster, ik moet kakkeeen.’

Als ik toen nog kinderloos was geweest, had ik in mijn rolstoel – zonder enige verwittiging – het land verlaten.

‘*Arschkarte*’-gewijs zou ik nog een tijdje kunnen doorgaan, maar dat ga ik je besparen. Behalve nog één anekdote in de lijst *Arschkarte ziehen*: de plaatsing van de port-a-cath. Dat ging bij mij helaas ook volledig de mist in. Het leek plots in niets meer op een routineklus. Kon ik ook weer voor gehospitaliseerd worden (in het ziekenhuis dat zich *by the way* nadien schriftelijk verontschuldigde voor de gang van zaken). Doe me een plezier en laat je daarvoor volledig verdoven. Sommige klussen kan je maar beter bewusteloos laten uitvoeren.

xxx
Susanne

Avondbeschouwing 4 november 2015

Lieve, lieve vriendin,

We moeten er geen doekjes om winden, de hoop op de werking van puur vergif is op het moment de enige optie op beterschap. Beterschap die in het teken staat van zo goed en wel mogelijk nog wat qualitytime uit de brand te slepen.

De realiteit kan zo onbeschoft zijn!

Jij, en iedereen, wilde iets anders horen. Dat het toch nog goed zou komen – omdat wij allemaal vinden dat we er recht op hebben, op dat leven met elkaar.

Ik ben zo blij dat je erbij was vanavond, met je zus en broer. Maar ik zag ook aan hun mimiek hoe ze leden onder het verdicht. Nog mag het niet, dat besef van het einde, nog dient elke strohalm om te ademen.

Als het dan toch zo moet zijn, laten we dan elke seconde die haalbaar is genieten van elkaar. God, wat is dit zwaar! En hoezeer willen we dit niet!

Ich bin zu Tode betrübt, maar zal niet nalaten alles, echt alles te doen om nabij te zijn.

Carine, ik hou van jou, maar dat weet je al.

xxx

Susanne

Avondbeschouwing 5 november 2015

Vandaag, lieve Carine, klopte Sofie (een van de vrouwen die ik begeleid) aan haar kamerdeur. Ze keek even binnen en sloot de deur weer met de woorden: 'Sofie is niet thuis, dan moet ze ergens anders zijn.' Heerlijk!

En nu:

een mooi gedicht van Herman De Coninck.

*Met het eerste koper in de tuin
vallen vier okkernoten als houten muzieknoten
met droog gedokker op tafel. Domisolsi.
In de rododendrons spannen spinnewebben
hun verwachtingspatroon. Zo bijna. Zo nabij.*

*Zoals het nog nazomert diep in oktober.
Ik heb. Ik heb zin. Ik heb zin in*

*zinderen, zo lang als een zinken dak in de zon.
Zo nu. Zo wanneer.*

*Ik ben al bezig met herinneren, maar
het is nog zo vandaag, zo graag.
Hier en daar wordt paars uitgevonden
en vazen om het in te doen.
Een takje enkelvoud. Zo weinig. Zo veel.*

*Zoals de reus die een postzegelgroot
fotootje bewaart van zijn reuzin.
Zo groot en zo klein is alles.
Zo alles.*

Slaapwel lieve vriendin, dat doe ik zo meteen ook wel.
Zo wel.

xxx
Susanne

Avondbeschouwing 6 november 2015

Voor al die kankerverhalen heb ik me ook al wel eens afgevraagd: stel, je krijgt een
tijdslimiet opgelegd, wat zou je dan nog absoluut willen doen?

Ik was minstens acht jaar jonger en woonde als alleenstaande moeder van drie
zonen plus een pleegzoon in Bevel en kon niet antwoorden op die zelf gestelde
vraag. Er was teveel waarvoor ik moest zorgen: kinderen, job, huis afbetalen, auto
onderhouden, in de kringloopwinkel fietsen kopen omdat ze voortdurend gestolen
werden, hond, kat, nog een kat, de ramen die dringend weer een poetsbeurt nodig
hadden...

Er kwam geen einde aan, en zeker niet aan het leven.

Maar dan, als een donderslag bij heldere hemel, de diagnose waar elke mens bang
voor is (*die Arschkarte*, nietwaar).

Het antwoord werd er gratis bijgeleverd: blijven leven!

Jaren later, tot in het nu, opnieuw de vraag aller vragen, wat wil je nog zolang het
kan?

Wel, lieve Carine, ik wil absoluut eens naar mijn roots fietsen, echt hier de fiets op
en van de oprit min of meer recht naar Berlijn pedaleren.

Niet om mij moe te maken (dat ben ik sowieso nogal wat uren op een dag), maar
om te genieten van 'de omgekeerde richting', die ik drieëndertig jaar geleden ben
ingeslagen. Terug naar waar ik van kwam, op een e-bike, die ik mij voor mijn
vijfenvijftigste verjaardag, in maart, zal aanschaffen. Ik spaar er naarstig voor, als
een fluithaasje dat alle grasjes die het niet opeet naar zijn hol brengt voor de winter.
(Ken je die diertjes? Geweldig hoe ze met hun bek vol kruiden en bloemen zorgen
voor de toekomst, maar dat terzijde.) Wat zou ik nog willen?
Een mobilhome huren, en vrienden die dat ook doen, om dan richting noorden te
trekken, wel zes weken lang. Alles mee en hop naar Noorwegen. Wat een droom!

Wat zou jij nog willen, Carine?
Nu het zo concreet is als een openstaande rekening?
Naar de zee, zei je woensdag.
Doen!

De zee is op elk moment weer anders. De lucht is zuiver.

Land en water-ontmoeting.

Ik weet niet wat je vandaag weer moest horen, maar ik vermoed dat het weer niet
thuishoort in de goednieuwsshow.

Af en toe schud ik mijn hoofd,
omdat ik het niet wil geloven,
omdat ik niet wil dat je ons verlaat,
mij niet verlaat
even,
niet ook mij verlaat.

xxx
Susanne

Avondbeschouwing 7 november 2015

Een tekst van Thich Nhat Hanh

De maan is de maan is de maan

'Zij neemt af noch toe.

We maken ons zorgen, omdat we denken dat we na onze dood geen mensen meer
zullen zijn. We zullen tot stof wederkeren. Met andere woorden: we nemen af.

Maar dat is niet waar. Een stofje bevat het hele universum. Als we zo groot zouden
zijn als de zon, keken we op de aarde neer en vonden we haar onbetekenend. Als

menselijke wezens kijken we op dezelfde manier neer op een stofje. Maar de ideeën van groot en klein zijn slechts begrippen in ons hoofd. Alles bevat al het andere; dat is het beginsel van elkaar doordringen. Dit vel papier bevat de zonneschijn, de houthakker, het bos – alles. Daarom is het idee dat dit papier klein is of nietszeggend, alleen maar een idee. We kunnen nog geen vel papier vernietigen.

Toen ze Mahatma Gandhi of Martin Luther King vermoordden, hoopten ze hen tot niets te reduceren. Maar deze mensen zijn nog steeds met ons – misschien zelfs nog meer dan voorheen, omdat ze voortleven in andere vormen. Wijzelf zetten hun wezen voort. Laten we dus niet bang zijn voor afname. Het is net als de maan. We zien de maan toenemen en afnemen, maar het blijft altijd de maan.’

Tot morgen.

xxx
Susanne

Avondbeschouwing 8 november 2015

Lieve Carine,

Ik lees altijd eerst de avondbeschouwing van de dag voordien door, om te toetsen hoe ze een dag later voor mij als lezer overkomt. Gisteren heb ik een tekst van Thich Nhat Hanh overgeschreven, die eindigde met: de maan blijft altijd de maan. Alles neemt af zoals het toeneemt, gaat voorbij zoals het begint. Neen zeggen is enkel mogelijk als je ja kunt zeggen. En tussenin is er altijd beweging, of een proces gaande. Ons leven speelt zich in een grote beweging af tussen geboren worden en sterven, en het is een geruststelling dat ook dictators onderhevig zijn aan deze natuurwet.

Je hebt al kunnen vaststellen dat ik mij kennelijk zo nu en dan in het boeddhisme verdiep. Ik ben ook jarenlang gaan mediteren. Het bracht rust in mijn hoofd. De kunst bestaat er echter in om dat niet alleen op een kussen te doen, maar in alles. De afwas doen als je de afwas doet. Eten als je eet. Luisteren als je luistert. Schrijven als je schrijft. Met andere woorden, aandachtig zijn en aandacht hebben en je intuïtie laten spreken.

Intuïtie/ingeving, intuïtio/overdenking, intuèri/zijn blik richten op, waarnemen, beschouwen.

Wij, westerlingen, zijn er niet zo goed in en sluiten liever een verzekering af voor ‘wat-als?’. Toch is intuïtie eigenlijk de diepste eigen stem die tot je spreekt, maar die we – als het erop aankomt – vaak negeren. Dat kan fatale gevolgen hebben!

Ik had de hele behandeling achter de rug en besloot, drie dagen voor ik met vrienden naar Corsica zou gaan, nog wat geleende boeken terug te brengen met de fiets. Ik nam mijn hond Harry mee, die altijd zonder leiband perfect naast mijn fiets mee liep. Maar omdat ik de steenweg op moest, deed ik hem toch maar aan de leiband. Even flitste door mijn hoofd dat als mijn hond plots van richting zou veranderen, ik wel lelijk op mijn gezicht zou kunnen gaan. Maar dan zei een andere stem: ‘Harry verandert nooit van richting, dus doe normaal, zeg.’ Je raadt het al, halfweg Bevel en Nijlen veranderde mijn hond toch plots van richting en vloog ik over mijn fietsstuur, recht op het asfalt. Gevolg: twee breuken aan mijn neus en drie sneden die moesten genaaid worden plus schaafwonden. Ik leek echt niet meer op mezelf nadien, maar op een schaal vol bonte kneedwas. Enfin, ik ben wél op reis vertrokken, maar dacht nog heel vaak aan mijn ‘ingeving’ die mij had gewaarschuwd – en die ik niet serieus had genomen.

Intuïtie is belangrijk! Als je voelt: dit is een goede plek voor mij, in dit ziekenhuis voel ik me enigszins veilig, ga dan naar dat ziekenhuis. Als je diepste stem zegt: dat en dat wel, maar dit en dat niet, twijfel dan niet aan je gelijk. Ga in beraad met jezelf, want niemand kan zo goed weten als jijzelf wat je nodig hebt.

Morgen wordt de port-a-cath geplaatst en ik hoop dat je dit ‘in slaap’ laat uitvoeren. Het pensum pijn is ruimschoots overschreden.

Ik denk aan jou
en aan je liefhebbende zus en broer.

xxx
Susanne

Avondbeschouwing 9 november 2015

Net een verlossend berichtje van jou gekregen: de port-a-cath zit op zijn plaats, en jij hebt erdoorheen geslapen.

Dat rechtstreekse ventieltje naar de binnenkant heb ik altijd handig gevonden. Als het te gortig werd, gingen de pijnstillers langs daar binnen, en deden ze hun werk. En tegen de misselijkheid hielp Litican nogal doeltreffend.

Morgen duik je dus voor het eerst naar de ‘onderwereld’. Eigenlijk voelt dat alsof ze je in een vliegtuig zetten waarvan ze weten dat het zal crashen. En nadien stijgt je opnieuw op, met weer het vooruitzicht te zullen neerstorten...

Die gedachte maakt het zo zwaar. Psychologische hulp zou mee in het behandelingspakket moeten zitten. Maar jij bent goed omringd en je wordt door heel veel mensen gedragen nu.

De vele nachten in het ziekenhuis hebben destijds mijn bewustzijn gescherpt, en dan had ik altijd het gevoel dat mijn kamer propvol vrienden zat. Vrienden die over mij waakten, dag en nacht. Als de nachtverpleegster dan langskwam, merkte zij niet dat iedereen nog wat dichterbij elkaar ging staan om haar erdoor te laten.

Toch ben ik triest met momenten. Je wilt gewoon niet dat iemand die je graag ziet pijn lijdt. Maar hé, we laten de moed vooralsnog niet zakken. Daarom, om een glimlach op je gezicht te toveren, vertel ik je graag nog een anekdote:

Nadat mijn borst was geamputeerd, kwam een dame bij me langs. Ze had zelfgenaaide kussentjes voor mij bij zich, die zouden dienen als voorlopige prothese. ‘U kunt ze ook wassen, maar dan op dertig graden’, vertelde ze me.

‘Dank u mevrouw, ik ben er zeer blij mee’, antwoordde ik.

‘U moet ze misschien wel vastspelden aan uw bh.’ ‘Doe ik, mevrouw!’

Deed ik natuurlijk nooit – ik stopte het ding gewoon los in mijn bh.

Dan, op een dag in de lente zag ik wat onkruid staan tussen mijn bloemen. Ik voelde me goed genoeg om het allemaal uit te trekken. Heerlijk, wroeten in de tuin! Een lichte euforie vervulde mijn geest en leden. Het ging vooruit! Weg met die onkruiden, zodat de bloemen voluit hun plaats konden benutten met hun schoonheid. Kleur en geur – dat had ik nodig en ik bleef maar gaan.

Maar toen ik na een tijdje terloops in mijn décolleté keek, was mijn kussentje weg...

‘Frank! Ik heb mijn borst verloren!’ riep ik.

‘Welke?’ vroeg hij enigszins verbouwereerd.

‘Mijn kussenborst is weg!’

‘Hoe kan dat nu?’

‘Ja, ze is echt weg. Wat moet ik nu doen?’ vroeg ik.

Zo stonden we daar een halve minuut totaal radeloos. Maar toen klaarde Franks blik op en zei hij: ‘Wat ligt daar nu in het gras?’

En ja hoor, mijn prothese lag tussen de boterbloemen! Alsof ze een luchtje ging scheppen. Vanaf toen speldde ik ze netjes vast. Althans tot ik in de ‘borstenwinkel’ een echte prothese op maat mocht gaan halen. Nu heb ik om het andere jaar recht op een nieuwe prothese, want na twee jaar begint het ding te verslappen net als haar tweelingzus.

Glimlach je?

Zo ja, ik ook.

Goeie reis naar waar je even heen moet. Duiken, dat kun je! Maar bovenkomen ook! Ik zorg in de tussentijd voor wat zuurstof.

xxx

Susanne

Avondbeschouwing 10 november 2015

Lieve Carine, hier ben ik weer!

Het fantastische gif gaat nu de slechte cellen in je lijf even laten zien dat ze totaal ongewenst zijn! Ze gaan niet weten wat ze meemaken, met hun zegezekere arrogantie. Weg met die handel! Elke week opnieuw!

Dat het haar erbij sneuvelt en nog wat andere snelle cellen is volstrekt bijkomstig (het zijn immers niet voor niets snelle cellen). Neen, de medicatie gaat het grondoffensief aan met wat niet thuishoort in je lichaam, en dat is een lovenswaardige actie. Soms is een oorlog toch wel nuttig – zeker in het geval van kwaadaardigheid. Kanker verdient geen tolerantie!

In de verhalen van Grimm wordt de zevenkoppige draak bedwongen door een prins die angst noch wanhoop kent. Hij hakkt de zeven koppen af, in opdracht van een hoger doel. Hij strijdt en strijdt en strijdt... tot alle drakenkoppen zijn afgeslagen.

Geef de prins wat tijd want ik heb hem opdracht gegeven om jou te redden, zoals hij al eeuwen doet in de verhalen. En hij heeft vele vrienden, namelijk: jouw vrienden!

Het is een beetje eigenaardig, maar toch: ook gif kan een goede bedoeling hebben.

Houd moed.

xxx

Suse

Avondbeschouwing 11 november 2015

Frank en ik hebben vandaag in de tuin van ons toekomstig huisje gewerkt. Het handige is dat er werkelijk niets staat in die tuin. Gras – that's it. Heel proper, maar volstrekt oninteressant. Franks serre, die hij van de vrienden en mij voor zijn zestigste verjaardag had gekregen, staat er al. In de voorbije dagen hebben wij al een aantal plantbedden voorbereid, palen gezet voor de fruithagen, de bomen en struiken die er gaan komen. Er staat al een notenboom en in de voortuin een kleine ginkgo, een appel- en een perenboom die we hebben gerecupereerd uit onze tuin in Bevel. De 'netheid' van het pandje zal gauw gedaan zijn als we er wonen, want dan zal werkelijk overal iets groeien en bloeien. We zullen *in no time* 'die gruune burenen' zijn in de straat.

À propos, nog een tip voor jou, nu de Tweede Wereldoorlog in je lijf van start is gegaan. Ik kwam maandenlang tijdens de behandeling op een vaste dag per week bij mijn huisarts om met haar over de eventuele bijwerkingen te spreken en bloed te laten trekken. Zij gaf mij dan tips en schreef indien nodig medicatie voor om dit of dat te verlichten. Ik voelde me daar iets veiliger door. Natuurlijk is het bij jou nu anders, alleen al door het feit dat je wekelijks een chemo krijgt toegediend. Maar niettemin kan het zinvol zijn om je huisarts regelmatig te blijven zien.

Zo, nu zal ik maar eens gaan slapen, wat vroeg is voor mijn doen. Maar ik heb een verkoudheid en zit eigenlijk volledig dichtgeplamuurd met snot. Dat hindert mij echter niet om met liefde aan je te denken.

xxx
Suse

Avondbeschouwing 12 november 2015

Ik was zo blij met jouw berichtje dat ik over het hoofd zag dat je heel erg bang bent voor fistelvorming en doorbraak. Dat is dan ook wel een heel akelig gevaar. Alsof je vastgeketend zit aan je huis vlak achter de dijk die op barsten staat.

Het is moeilijk, maar er schiet niets anders over dan hopen dat het gif naarstig bezig is met zijn vernietigende werking en de letsels laat krimpen. De rattenplaag bestrijden, tot ook de laatste rat piepend verrekt! (Ze hadden zich maar niet in jou moeten nestelen.)

Ik heb onlangs op de radio een gesprek gehoord met een of andere vermaarde oncoloog. Hij zei dat hij steigert als hij leest of hoort dat iemand 'de strijd tegen de ziekte verloor'. Want, zei hij, dan lijkt het alsof het van de patiënt afhangt of hij die ziekte is aangegaan om zich te meten – wat natuurlijk je reinste onzin is. Klopt helemaal, vind ik. Ik schreef het al eerder, het is altijd 'ik heb een ziekte' – nooit 'ik met mijn ziekte'. Misschien val ik in herhaling, maar dat onderscheidt ons van de fauna. Dieren zijn wat mensen hebben (tevens de titel van een heel interessant boek dat ik lang geleden las). Een hond kan niet zeggen: 'Ik heb pijn aan mijn poot.' Een hond is de pijn aan zijn poot.

Dat is zo fascinerend aan dieren, dat ze elk moment in hun leven helemaal zijn. Daar moeten wij jarenlang voor op een kussentje zitten mediteren of cursussen volgen in mindfulness of bloemschikken...

Tijd om te gaan slapen.
Hopelijk zie ik je morgenavond.

xxx
Suse

Avondbeschouwing 16 november 2015

Morgen (dus als je dit leest, vandaag) is het weer 'onderduik-chemodag'. En daarom ga ik nu proberen voor elke dinsdag iets te schrijven wat weer een glimlach op je gezicht tovert.

Heb ik je ooit verteld dat ik zo'n vijftien jaar geleden een cursus 'literaire creatie' in de kunstacademie in Lier heb gevolgd? Drie jaar lang. Mijn eindwerk was een portfolio met columns en cursiefjes. Uit dat repertoire zal ik dus putten. Welaan, hier het eerste 'dinsdag-chemo-dag-cursiefje':

VIJFTIG

Heer is me opgevallen dat er niet meer naar mij wordt omgekeken.

Erger nog, als ik me omdraai, meen ik zelfs een zekere verbazing gewaar te worden omdat mijn achterkant niet overeenkomt met de rimpels op mijn gezicht. Daarom ging ik vorige week voor een verkennend gesprek bij een plastisch chirurg, maar ik werd ontgoocheld.

Op mijn leeftijd bleek de plastische chirurgie die ik zou moeten ondergaan een waslijst te zijn die niet te overzien was. En dan heb ik het nog niet over het financiële aspect van de zaak. Zich laten ombouwen tot gazelle schijnt even duur te zijn als de renovatie van een rijhuis. Daar kwam nog bij dat de man in zijn uitleg liet verstaan dat men wel veel kon, maar dat het niet evident was van een verdroogde vijf een bloem te maken.

Mijn vertrouwen was geschonden, en ik ging onmiddellijk naar de dichtstbijzijnde bakker om mijn desillusie met drie wafels en twee appelbollen te verwerken. Plastische chirurgie, vertel mij wat, het is een en al oplichterij!

Een inzicht dat mij troostte, een beetje toch, maar helpen deed het niet. Want als ik in de spiegel kijk, moet ik mij wel de vraag stellen: wat zal het zijn over tien jaar, als ik vijftig ben?

Het vooruitzicht is niet fraai en vraagt om een snelle oplossing van dit probleem. De tijd zal immers ook morgen weer een dag van mijn lichaam roven. Ze zal zich in mijn gezicht kerven, zich onbeschaamd nestelen in de plooien van mijn nek. De tijd is en blijft een slechte levensgezel, waar niemand van kan scheiden. Daar helpt niet eens het duurste chocoladetaartje met extra slagroom tegen. Daarom staat mijn besluit vast: ik ga de tijd voorbijsteken!

Ook al denkt u nu dat het voor iedereen, uzelf inclus, onvermijdelijk is te verouderen. Waarover zeur ik dan? U hebt er zich tenslotte ook erbij neergelegd dat uw huid verslapt. Dat de twee theezakjes de lege overblijfselen zijn van uw eens zo pronte boezem. Dat uw taille inmiddels op een peer lijkt en maat 44 vereist. Dat ook de steunzolen geen soelaas bieden voor de eksterogen aan uw grote tenen. De tijd is immers ook uw gezelschap, uw trouwste medestander in het verwelken. Het siert u dat u dit aanvaardt, echt waar. Rond de veertig lijkt het mij zelfs gepast het pad der uiterlijkheden te verlaten en zich te bezinnen op de innerlijke schoonheid. De buitenkant is toch niets anders dan een verpakking, en ik geef u groot gelijk. U doet maar, ik doe dat ook.

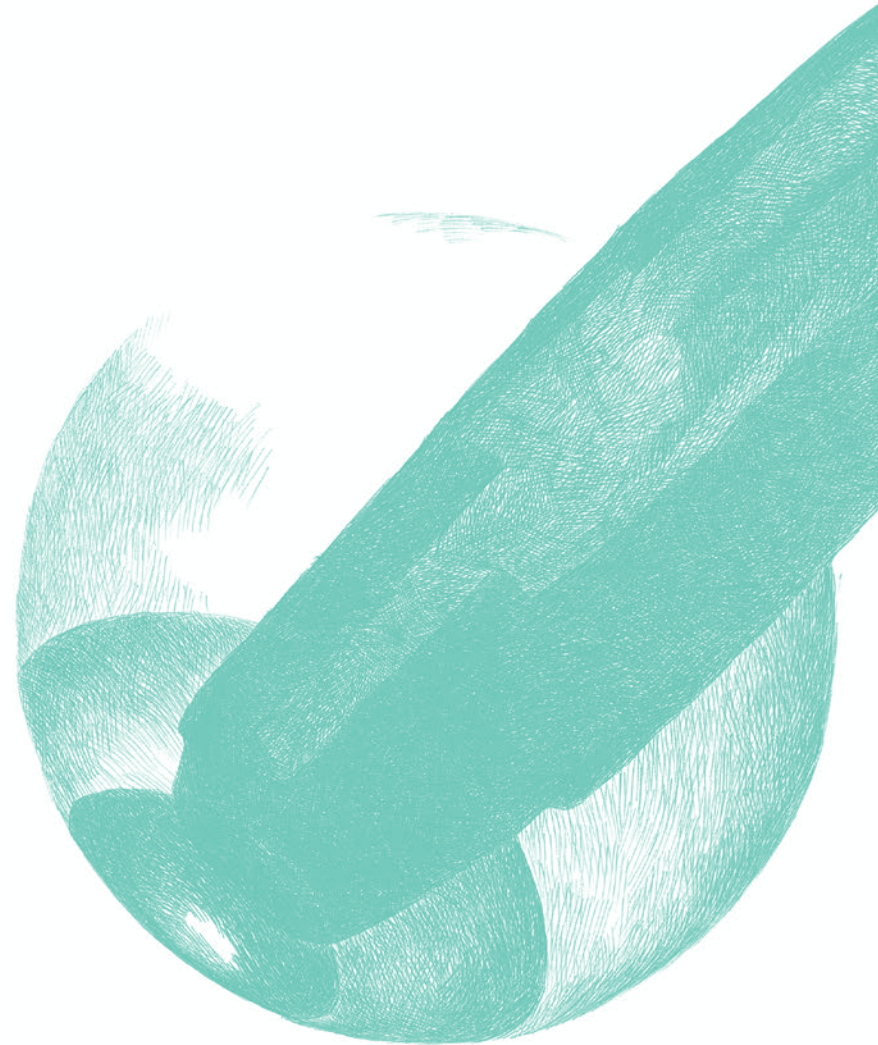
Maar als ik volgende zomer veertig word, dan vier ik mijn vijftigste verjaardag! Dan heb ik nu dus nog een half jaar tijd om nieuwe vrienden te zoeken. Vrienden die mij zullen vertellen hoe goed ik er nog uitzie voor mijn leeftijd. Die zich zullen afvragen wat het geheim is van mijn jeugdige verschijning. Mijn nieuwe vrienden zullen koppels zijn, waarvan de mannen mij liever niet vergelijken met hun eigen vrouw, en waarvan de vrouwen liever negeren wat hun mannen denken. Intussen schenk ik wijn, en zal men zich bedienen van mijn exotische hapjes, want koken kan ik ook heel goed. Ik zal vrijuit spreken over de kwaaltjes van een vrouw van vijftig, zonder mij te hoeven schamen omdat het zo normaal is. 'Ik ben immers geen veertig meer, nietwaar.' Schitterend plan!

Nu moet ik alleen nog uitvlooiën hoe ik mijn huidige vrienden kwijtraak...

Allemaal compleet verzonnen onzin, lieve vriendin.

Nu lekker slapen, zo goed het kan.

xxx
Suse

Avondbeschouwing 17 november 2015

Carineke, vriendinneke,

Zojuist hebben we dan toch besloten om op skiverlof te gaan. Blijven tot nader orde over: Filip, Dirk, Stefan en ikske.

Ik moet zeggen dat het met gemengde gevoelens is, maar uitgerekend Linda drukte me in de Ardenennen op het hart: 'Doe dat toch maar, je leeft maar één keer!' Filip mompelde toen nog zoiets als 'budgettaire kwesties', maar dat counterde Linda met: 'Geen probleem, ik trakteer je, Filip!' (Wat een lieve vrouw heeft die, zeg!) En Filip zou Filip niet zijn, als hij dan niet onmiddellijk tot de concrete planning zou overgaan. Dus waarschijnlijk gaan we in maart 2016.

Frank moet nog eerst weer wennen aan het idee. Futiel ruzietje, want hij heeft het er moeilijk mee als ik impulsieve beslissingen neem, ook al is het pas voor maart. Ik denk dan namelijk in zijn ogen niet aan de hond, het werk, de verhuis, de lente, het huishouden, en nog eens de hond... Wat helemaal klopt, want in mijn ogen is dat ook geen probleem.

Wat mij wél dwarszit, is het feit dat ik er niet van kan uitgaan dat jij meegaat. Want dat wil ik nog altijd zooo graag!

Wat hebben wij gelachen twee jaar geleden!

Jos, die een Italiaans wijnetiket vertaalde, en jij zo droog als een stoppel: 'Jos, mooi dat je dat allemaal weet, maar helaas interesseert het hier niemand.' Ik deed het bijna in mijn broek! Op onze kamer was het ook elke avond prijs, met lachsalvo's tot gevolg. En het skiën natuurlijk, wat we allemaal graag deden. Voor mij was het sinds lang weer een echte skivakantie, omdat jullie bijna even goed als ikzelf naar beneden 'wedelten'. Echt waar, wat vond ik dat heerlijk!

Is het stom als ik toch nog hoop dat je met ons meegaat? Haar heb je er niet voor nodig, met een warme pruik is skiën ook plezant. In elk geval hebben we een appartement voor zes personen op het oog, zo kan er nog altijd last minute iemand bij. Ik blijf gewoon hopen – dat is niet verboden.

De volgende dagen zullen weer niet 'om over naar huis te schrijven zijn', maar laat het gif maar zijn werk doen. Drink, drink, drink, alsjeblieft! Ook al zal het niet smaken. En probeer elke dag te wandelen. Stappen is goed tegen ziek zijn en stimuleert de doorstroom van sappen, ook de giftige. Ik deed het elke dag destijds, al was het maar om geen amorfe, zieke vleesbal te worden. Ik heb toen echt wat afgewandeld, tegen alle moeheid in, elke dag naar buiten!

Maar als het niet kan, dan leun je achterover, met veel kussens, dekens en een soepje – dat is ook goed. Laat aan je vrienden weten wat je graag hebt, ze zullen er staan.

Zo, nu moet ik ook maar eens gaan slapen, want morgen is het ook voor mij 'grote controle'. Vreemd, ik was bang maar ben het niet meer, zonder reden weliswaar... Geen idee waarom.

xxx

Suse

Avondbeschouwing 18 november 2015

Carineke,

Tja, ik was inderdaad 'zen' vanochtend, toen ik naar Bonheiden reed. Of moet ik het 'berusting' noemen?

Ik deelde het niet, maar had al enige tijd een slecht gevoel. De hoop dat je je vergist overvleugelt dan liever alles, daar dient hoop ook voor.

Godverdomme nondedju! Die kanker in mijn oksel is gewoon niet weggeweest.

Oké, als het dan zo moet zijn word ik gewoon oud met 'een latente kankerneiging' in mijn lijf. Dat besluit ik nu! Die ziekte gaat mij niet tegenhouden om te leven en te doen waar ik zin heb. En jij bent een van mijn eerste en beste maatjes, om samen te blijven doorgaan. We laten ons niet zomaar kisten, hé?!

Dan kennen ze ons nog niet.

We hebben allebei al vaak *die Arschkarte* getrokken, maar zijn geweldig goed in overleven, ook als dat voor de derde keer gevraagd wordt.

Ik blijf bij jou en jij bij mij. Zullen we dat dan zo afspreken?

xxx

Suse

Avondbeschouwing 19 november 2015

Carineke,

Nog vijftien uren en ik weet of die dobbelsteen in mijn oksel goed- of kwaadaardig is. Wie weet heb ik nu wél een chanceke – al schat ik die mogelijkheid gering in.

Ik moet toegeven dat ik mijn zen-gevoel met het uur zie afnemen. Maar als ik het niet trek, dan is er Xanax – juppi-jei-jeee – en zet ik mijn kop chemisch op rust. Eigenaardig hoe je met een piepklein pilletje je angsten voelt vervlakken.

Niet in staat om nu origineel uit de hoek te komen, grijp ik weer naar mijn boek met de gedichten van Herman De Coninck. Dit gedicht schreef hij voor zijn kind, maar bij wijze van een bredere interpretatie vind ik het toepasselijk, en vooral wondermooi.

*Heb mij nodig. Kun mij niet missen.
Heb verdriet. Ik heb daar van alles tegen,
levensbeschouwing, aforismen, groter verdriet:
het is familie. Van geluk weet ik dat niet.*

*Er is geluk waarmee je alleen
moet zijn. Het te grote.
Zo heb ik, toen jij geboren was, een dag
door bossen gelopen. En toen pas besloten
dat jij er misschien mee te maken had,
en je moeder, die kende van vroeger.*

*Er is keihard geluk, waarvoor je moet
achterlaten en hebben en twintig zijn
zoals in het Frans: twintig jaar hebben.
Heb mij niet nodig. Kun mij missen.*

*Pas later ben je ooit weer twaalf geweest.
Dan kun je ook rustig veertig worden.
Dan is geluk verdriet. Een naald die Schubert leest.
Kun mij dan missen maar doe het niet.*

Dikke knuffel, en ik blaas even heel hard al onze zorgen weg.

xxx
Suse

Avondbeschouwing 21 november 2015

Het is weer vroeg – meer bepaald kwart voor twee.
Ik ben inderdaad een nachtvogel. De stilte van de nacht voelt goed.

Ik ga blij zijn als de geplande operatie op 30 november achter de rug is! Want daarna kan ik weer revalideren, en daar ben ik nogal in geïnteresseerd.

Carineke,
ik zou bijna sorry willen zeggen, want ik was en ben je soulmate in wat je doormaakt.
Maar, als het zo moet zijn, ben ik het nog meer.
Lieve vriendin, wij gaan het toch nog ten volle uitzingen, dat leven van ons! En wij gaan genieten van alles wat ons toekomt – en dat is veel!

Jij, ik, wij en onze familie en vrienden,
kom,
wij gaan ervoor!

Ik denk aan jou, en weet dat jij aan mij denkt,
laten we zo voort doen.

Slaap zacht lieve schat,
ik probeer dat nu ook.

Avondbeschouwing 22 november 2015

Carineke, mijn maatje,

Nu krijg ook ik dus hopen mails, telefoontjes, bezoek...
Allemaal mensen die willen dat het terug goedkomt en op wie ik te allen tijde kan rekenen. Ik sta er opnieuw van versteld hoeveel vriendschap en liefde in mijn schoot valt. We hebben hier niet voor gekozen, maar voelen dat mensen je graag zien is ontegensprekelijk heel aangenaam.

Ik ben wel bang voor de operatie! Hoe vaak kan je een oksel 'uitruimen'? Maar die 'dobbelssteen' moet zo snel mogelijk uit mijn lijf. Ik zou de komende week liefst gewoon overslaan, om het achter de rug te hebben. Daarna is het namelijk weer aan mij om te revalideren – en daar weet ik van dat ik dat kan.

Wat is dit voor shit, zeg.

Ik ging je steunen, je opfleuren, je troosten, kortom je 'gezonde' vriendin zijn, die
- met spitsvondigheid de juiste woorden vond om je te doen glimlachen,
- jou kwam bezoeken en voor even de ratten verdreef,
- je altijd zou vertellen dat geen enkele hoop overbodig is,
- (nog steeds) hoopt dat we samen gaan skiën.

Maar eergisteren voelde ik me zo ellendig dat ik zelfs geen avondbeschouwing kon schrijven en dat gaat te ver. Neen, dan ben ik niet content. Zo gaan we niet beginnen, hé!

Toegegeven: ik heb net een Brufen geslikt en die doet nu wat ik ervan verwacht: geen pijn meer. Ziek zijn heeft slechts één voordeel: je moet je op jezelf concentreren. Dat doen we dan ook, kankerveteranen die we zijn, en voorlopig van zin zijn om te blijven. Dat en leven.

xxx
Susanne

Avondbeschouwing 24 november 2015

Mijn maatje,

Je hebt weer een vreselijk zware dag achter de rug. It hurts me.

De angst voor oncontroleerbare complicaties is inderdaad beangstigend. Neem nog maar een Xanaxje extra: het kan geen kwaad, want dat is toch al geschied. Je haartjes zullen intussen ook al 'afgewaaid' zijn, veronderstel ik? Dat is het minste.

KAN IEMAND ALSJEBLIEFT NU IETS UITVINDEN ZONDER BIJWERKINGEN?!

Ach, ik zou zo hard willen dat we straks kunnen terugblikken op een zware periode in ons leven, waar we succesvol doorheen gesparteld zijn. Dat we kunnen zeggen: *'Wir haben das geschafft!'*

Morgen ga ik onder de botscan en heb een gesprek met de borstverpleegkundige. Ik heb al een lijstje met vragen genoteerd, waarop ik antwoorden nodig heb om in te kunnen schatten wat mij staat te wachten. Vooral de operatie maakt mij bang nu en ik zal blij zijn als ik na de narcose mijn arm en hand weer zal voelen.

Als ik alleen maar een linkse kant had, dan leek ik op een boom waar de bliksem is ingeslagen. Mijn rechterkant is dus ontegensprekelijk de goeie.

Maar, zoals Lao Tzu zei, 'het is verstandiger om een kaars aan te steken dan te klagen over de duisternis'.

Hier brandt er een voor jou en een voor mij!

Slaap zacht,
mijn maatje

Avondbeschouwing 25 november 2015

Lieve Carineke, mijn maatje,

In de nacht van dinsdag op woensdag heb ik dezelfde paniek gevoeld die jou ook zo goed bekend is. Ik heb geen oog dichtgedaan en braakte de ziel uit mijn lijf. Pure paniek, het was verschrikkelijk.

'S Morgens moest ik voor de radioactieve injectie naar Bonheiden, zes uur later moest ik onder de botscan. Ik was zo geradbraakt dat ik mezelf nauwelijks staande kon houden. Om 16 uur kwam dan het verlossende bericht dat ook met mijn knoken niets aan de hand is. Oef!

Maar tijdens het gesprek met de gynaecologe werd mij verteld dat er receptoren zijn die niet hormoongevoelig zijn en dat ik dus opnieuw een chemobehandeling moet ondergaan.

Te veel voor mij om te 'verhapstukken' (mijn woord komt weer van pas), en het sloeg me volledig plat. Ik ging met een voorschrift voor Xanax naar huis!

Gisteren viel dus de wereld weer op mijn hoofd – maar vandaag sta ik er weer, op mijn beide benen! De shock is al voorbij, wellicht omdat ik het niet voor de eerste keer beleef. Morgen om 10 uur zal ik horen tot welke conclusies het medische team kwam in verband met mijn geval. De kans is groot dat ik eerst een reeks chemo's toegediend zal krijgen: eerst vier kleppers om de drie weken en daarna twaalf weken lang elke week een 'dessertje'. We zullen zien of de tumor daardoor het hazenpad kiest of minstens zo klein wordt dat alleen nog maar schamele restjes ervan overschieten.

Hoe snel leert een mens relativeren?